

32 kleuters in een kring, klaar om zelfstandig te gaan werken. Anja, de leerkracht heeft een rode sjaal om haar hals gedrapeerd en vraagt om aandacht. “Jongens, we gaan zo werken, maar eerst nog eventjes onze afspraken doorlopen. Ze wijst op haar sjaal: “Wat heb ik aan?” “Je rode sjaal”, zegt de klas in koor. Samen doorlopen ze de werkwijze, ik ben ook meteen bijgepraat. Je mag juf niet storen, als je iets niet weet vraag je het een ouder kind en als je heeeeel erg moet plassen mag je gewoon gaan. “Alles duidelijk”, vraagt juf “dan gaan we nu aan de slag en ga ik daar met het lettergroepje werken”.

32 stoeltjes worden opgeruimd aan de diverse tafels, het lettergroepje stort zich gretig op de werkbladen en iedereen lijkt zijn gang te gaan. Iedereen, op Max na. Max is een kleine kleuter, peuter bijna nog, met een grote krullenbos haar en ernstig bruine ogen. Hij staat verstild in alle bedrijvigheid. Dan loopt hij naar het planbord, waar een stel ondernemende kleuters staat te overleggen. Voorzichtig roert hij wat in een bakje en haalt er een kaartje uit. En dan zie ik hem rondkijken, van de kast, naar de juf, naar zijn kaartje, naar zijn schoenen.

Ik loop naar Max toe. Hij kijkt me aan en steekt een kaartje omhoog: “Ik ben banaan en ik wil in bruin, maar ik weet niet wat bruin is... Maar ik ben wel banaan, toch?” Ik kijk naar enkele grotere kinderen: “Weten jullie waar bruin is?” Schouders worden opgehaald, ze hebben het te druk, die grote kinderen. Max en ik blijven achter bij het bord. Ik zoek naar aanduidingen op kasten, hoeken, maar weet ook niet waar bruin is. “Weet je Max, vraag het toch maar even aan je juf”, zeg ik tegen hem. Max loopt naar het lettergroepje. Direct besef ik mijn fout: NIET STOREN!!! Maar het is al te laat. Juf kijkt Max verstoord aan, wijst op haar sjaal, houdt haar vinger tegen haar lippen en maakt een gebaar alsof ze een vlieg wegwuift. Bedremmeld komt Max bij me terug. “Sorry Max, sorry, ik had niet goed nagedacht!”

Gelukkig komt daar Rob aan, een ervaren kleuter, twee koppen groter dan Max. “Wat wil je?” roept de redder in nood. “Ik wil hamertje tik en denk dat dat in bruin is, maar ik weet niet waar bruin is” zegt Max. Het kaartje hangt al en met stevige tred loopt Rob naar de kast en haalt er een grote kist uit. Hij lijkt heel zwaar, Robs tong hangt uit zijn mond. Max loopt achter hem aan.

Rob parkeert de kist op de grond en direct schuift Erik zijn werk opzij en komt erbij zitten. De kist gaat open en helaas, bevat slechts twee hamers, twee platen en tja... er zijn drie kleuters. Max kijkt toe hoe de andere twee voortvarend te werk gaan. “Eh... Rob, eigenlijk wou ik...” probeert hij voorzichtig. Rob kijkt kort op, slaat met zijn hamer op het hoofd van Erik en zegt: “Hé joh, Max mocht, geef effe je hamer af”. De juf kijkt op vanaf haar vaste plek bij het lettergroepje...

Prachtig dat rode sjaals, stoplichten en andere attributen zijn uitgevonden om kinderen zelfstandig te leren werken of op hun beurt te leren wachten. Maar wat als je nou net op school bent ... En eigenlijk gewoon even hulp nodig hebt. Max is nu een maand in een kleutergroep van 32 kinderen en ik ben apentrots op hem. Hij probeert in deze door volwassenen geordende werkelijkheid zijn weg te vinden. Zélf! Volgend jaar is het de beurt aan de volgende leerkracht: En welke cursus zou zij gevolgd hebben? Die van de paarse blokjes?

Wilma van Esch
Expertisecentrum E.G.O. Nederland
w.vanesch@fontys.nl